ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення вченої ради університету
2026 року,
протокол № .

Т. в. о. ректора університету, голова вченої ради, доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

2026 року

м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ГЕНДЕРНА ПСИХОЛОГІЯ»
для підготовки на першому (освітньому) рівні здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 053 Психологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

м. Хмельницький
2026

РОЗРОБНИКИ:

Доцентка кафедри філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання, кандидатка педагогічних наук, доцентка Світлана ТАФІНЦЕВА
26 серпня 2026 року

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання
27 серпня 2026 року, протокол № 1.

завідувач кафедри філософії, соціально-гуманітарних наук та фізичного виховання, доктор філософських наук, професор Леонід ВИГОВСЬКИЙ
27 серпня 2026 року

Деканеса факультету публічного управління, кандидатка наук з державного управління, доцентка Тетяна ПІДЛІСНА
28 серпня 2026 року

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
22 жовтня 2026 року, протокол № 2.

Голова методичної ради університету, кандидатка наук з державного управління, доцентка Ірина КОВТУН
22 жовтня 2026 року

Обліковий обсяг 0,6 ум.др.арк.

ЗМІСТ

			Стор.
1.	Опис навчальної дисципліни	–	3
2.	Заплановані результати навчання	–	3
3.	Програма навчальної дисципліни	–	4
4.	Структура вивчення навчальної дисципліни	–	5
	4.1. Аудиторні заняття	–	5
	4.2. Самостійна робота студентів	–	6
5.	Методи навчання та контролю	–	6
6.	Схема нарахування балів	–	6
7.	Рекомендовані джерела	–	7
	7.1. Основні джерела	–	7
	7.2. Допоміжні джерела	–	8
8.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	–	9

1. Опис навчальної дисципліни

1.	Шифр і назва галузі знань	–	05 Соціальні та поведінкові науки
2.	Код і назва спеціальності	–	053 Психологія
3.	Назва спеціалізації	–	-
4.	Назва дисципліни	–	Гендерна психологія
5.	Тип дисципліни	–	обов’язкова
6.	Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	–	перший
7.	Ступінь вищої освіти, що здобувається	–	бакалавр
8.	Обсяг вивчення дисципліни:		
	1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	–	3,0/90
9.	Форма семестрового контролю	–	залік
10.	Місце дисципліни в логічній схемі:		
	1) попередні дисципліни	–	ЗПО 7. Соціологія, ЗПО 10 Філософія, ППО 2 Історія психології, ППО 9 Психологія особистості, ППО 10 Соціальна психологія
	2) супутні дисципліни	–	ППО 18 Диференційна психологія, ППО 19 Експериментальна психологія
	3) наступні дисципліни	–	ППО 20 Психологія управління, ППО 21 Юридична психологія
11.	Мова вивчення дисципліни	–	українська.

2. Заплановані результати навчання
загальні компетентності (ЗК):

Інтегральна компетентність: здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).
СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання
ПРН 2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань
ПРН 5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проективні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.
ПРН 7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.
ПРН 9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання
ПРН 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.
ПРН 13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.
ПРН 17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні питання гендерної психології

Тема 1. Вступ до гендерної психології

Предмет, структура, мета і завдання гендерної психології. Гендерна психологія в системі міждисциплінарного знання про гендер. Гендер як соціально-психологічна категорія. Стать і гендер: відмінності та співвідношення понять. Методологічні проблеми дослідження гендерних відмінностей.

Тема 2. Історія розвитку гендерної психології

Роль фемінізму в становленні та розвитку гендерної теорії. Передумови розвитку гендерної проблематики в психології. Гендерні дослідження в зарубіжній психології.. Гендерні дослідження у вітчизняній психології. Перспективи.

Тема 3. Концепції та перспективи дослідження гендерної ідентичності

Гендерна ідентичність: характеристика поняття. Структура, види та розвиток гендерної ідентичності. Етапи формування гендерної ідентичності. Психологічні теорії гендерної диференціації. Характеристика типів гендерної ідентичності. Гендер та сексуальність. Феномен «queer-ідентичність». Інверсія статевих орієнтацій. Заперечення своєї статі.

Тема 4. Гендер і сексуальність

Зв'язок сексуальності з гендерною ідентичністю. Концепції сексуальності. Сценарії сексуальності. Трансформація чоловічої та жіночої сексуальності. Сексуальні права особистості. Порушення сексуальних прав особистості.

Тема 5. Інверсія статевих орієнтацій. Трансгендер

Гомосексуалізм як гендерна інферсія. Бігендерність. Інтерсексуальність. Трансексуалізм. Трансвестизм. Підходи до пояснення гендерних інверсій.

Тема 6. Загальні проблеми гендерної соціалізації

Характеристика поняття «гендерна соціалізація». Теорії та механізми гендерної соціалізації. Основні інститути та агенти гендерної соціалізації. Гендерні аспекти дослідження впливу ЗМІ на формування особистості. Методи дослідження механізмів гендерної соціалізації.

Тема 7. Теоретичні проблеми дослідження гендерних стереотипів

Аналіз психологічних досліджень соціальних стереотипів. Характеристика гендерного стереотипу як соціально-психологічного феномену. Психологічні та соціальні функції гендерних стереотипів. Вплив гендерних стереотипів на розвиток особистості. Аналіз обмежень, що накладаються традиційними жіночими та чоловічими ролями.

Тема 8. Гендерна роль: соціально-психологічний аспект.

Гендерні стереотипи як шаблон гендерної ролі. Гендерна роль: поняття, зміст, рівні аналізу. Гендерно-рольовий конфлікт. Сексизм та гендерна дискримінація.

Змістовий модуль 2. Актуальні проблеми гендерної психології

Тема 9. Гендерні особливості шлюбно-сімейних стосунків

Структура населення України та гендерні відносини у родині. Гендерні особливості уявлень про шлюб. Потреби та цілі, які реалізуються чоловіками та жінками у шлюбі. Гендерні стереотипи розподілу ролей у сім'ї. Сім'я та кар'єра: гендерні особливості.

Тема 10. Гендерні особливості професійної діяльності

Гендерна детермінація праці та професійної діяльності. Відмінності в оплаті праці чоловіків і жінок. Гендер: можливості професійної кар'єри. Гендерні особливості діяльності організації. Статус жінки в організації: проблема «скляної стелі». Гендерний аналіз організаційної культури.

Тема 11. Психологія гендерного насильства.

Поняття гендерного насильства. Різновиди гендерного насильства. Чинники насильства щодо жінок. Наслідки насильства щодо жінок та їх соціально-психологічна корекція.

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (лекції, семінарські заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани лекцій з передбачених тематичним планом тем визначаються у НММ/силабусі навчальної дисципліни.

4.2.3. Плани семінарських занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань визначаються у НММ/силабусі навчальної дисципліни.

4.2. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів включає завдання до кожної теми.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів зазначаються в НММ/силабусі навчальної дисципліни.

5. Методи навчання та контролю

Під час лекційних занять застосовуються:

1) традиційний усний виклад змісту теми;

2) слайдові презентації.

На семінарських заняттях відбувається:

- дискусійне обговорення проблемних питань;
- тренінги спрямовані на розвиток здатності генерування нових ідей;
- вирішення тестових завдань;
- повідомлення про виконання індивідуальних завдань.
- На практичних заняттях:
- оцінювання процесу формування навичок (рольове моделювання, експрес-аналіз відео/аудіозаписів (демонстраційних сесій), експрес-кейси);
- захист портфоліо практичних матеріалів

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

1. усне або письмове (у тому числі тестове у Google формі) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу попередньої лекції;
2. усне або письмове (у тому числі тестове у Google формі) опитування на семінарських заняттях;

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку. Семестровий залік – це форма підсумкового, що полягає в оцінюванні засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу, як правило, виключно на підставі результатів поточного оцінювання (за умови, що здобувачем вищої освіти за поточний контроль накопичено 36 і більше балів). (п. 3.8.7.2.1. ПОЛОЖЕННЯ про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова від 28 січня 2026 року, протокол № 8). Семестровий залік як окремий контрольний захід проводиться за бажанням здобувача вищої освіти отримати підсумковий бал вищий за розрахунковий (відповідно до формули, що вказана у п. 4.5.2.1. ПОЛОЖЕННЯ). У разі отримання здобувачем вищої освіти на заліку підсумкової оцінки, що є нижчою ніж розрахункова, йому виставляється розрахункова.

6. Схема нарахування балів

Загальна кількість балів визначається за формулою:

$$\sum л = Фл / Пл \times Max,$$

де: ∑л – загальна кількість балів;

Фл – кількість фактично відвіданих лекцій;

Пл – планова кількість лекцій, визначена робочою програмою;

Max – максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за роботу на лекціях.

Кількість балів, здобутих здобувачем вищої освіти під час семінарських (практичних, лабораторних) занять з навчальної дисципліни, визначається за формулою:

$$\sum с = (Б1+Б2+\ldots+Бn) / n \times K,$$

де: ∑с – загальна кількість балів; Б – кількість балів, отриманих на одному занятті;

n – кількість семінарських (практичних, лабораторних) занять, визначених робочою програмою;

К – коефіцієнт, який, як правило, дорівнює **6** (для денної форми здобуття освіти) або **5** (для заочної форми здобуття освіти).

Коефіцієнт К дорівнює **8** (для денної форми здобуття освіти) або **6** (для заочної форми здобуття освіти) у разі, якщо навчальна дисципліна не передбачає проведення лекційних занять або їх обсяг є незначним (6 і менше год. для денної форми здобуття освіти та 4 і менше год. для заочної форми здобуття освіти).

6.1. Нарахування балів за результатами навчання здійснюється за схемою, наведеною на рис.

Рисунок 1. – Схема нарахування балів

6.2. Обсяг балів, здобутих студентами під час лекцій, семінарських занять, самостійної роботи студентів та виконання індивідуальних завдань визначаються у НММ/силабусі навчальної дисципліни.

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Богдан Ж. Б., Мовчан Я. О. Гендерна психологія : навч.-метод. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спец. 053 «Психологія». Харків : Друкарня Мадрид, 2021. 110 с. https://repository.kpi.kharkov.ua/items/a7200df3-b529-481b-818f-96be3c99eabc/full
2. Гендер для медій Підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей / За ред. М Маєрчик, О. Плахотнік, Г. Ярманової Видання третє, виправлене та доповнене. Київ : ВАТ Віпок, 2017. 224 с. https://ua.boell.org/sites/default/files/gender_dlya_medii_2017.pdf
3. Основи вікової та гендерної психології : навч. посіб. / Т. В. Петровська та ін. Київ : Позднишев, 2021. 248 с. https://reposit.uni-sport.edu.ua/server/api/core/bitstreams/31f9228b-564a-44c0-8193-8a33a4d7be60/content
4. Панчук Н. П. Гендерна психологія. Київ : SBA Print, 2026. 236 с.
5. Ткалич М. Г. Гендерна психологія : підручник. 4-те вид., випр. і допов. Київ : ВЦ «Академія», 2025. 256 с.
6. Щотка О. В. Гендерна психологія: навч. посіб. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 358 с. http://library.megu.edu.ua:8180/jspui/handle/123456789/2157

7.2. Допоміжні джерела

7. Гендер для медій : підручник із гендерної теорії для журналістики та інших соціогуманітарних спеціальностей. 3-є вид., виправ., доповн. / за ред. М. Маєрчик, О. Плахотнік, Г. Ярманової. Київ : Критика, 2017. 224 с.
8. Грицай І.О. Принцип гендерної рівності та механізм його забезпечення: теоретико-правовий аспект [дис. … д.ю.н.]. Дніпро, 2018. 544 с.
9. Гоян І. М., Петранюк А. І. Психологічні аспекти прийняття власної гендерної ідентичності в умовах соціального тиску. *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2025. № 52. С. 47–51. DOI https://doi.org/ 10.32782/apfs.v052.2024.8
10. Комісія з питань ґендерної рівності (GEC). Стратегія ґендерної рівності РЄ (на 2024–2029 рр.). 2024. URL: https://rm.coe.int/cm-2024-17-finale-ukr/1680af3517
11. Майданюк І. В., Опольська М. В., Гоян І. М. Гендер в просторі масової культури: механізми трансформації та самоусвідомлення особистості. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-психологічні науки*. 2025. Вип. 58. С. 119–126. DOI https://doi.org/10.30970/PPS.2025.58.15
12. Марценюк Т., Тишко І. Переваги та винятки застосування гендерної квоти під час підсумкових виборів 2020 року в Україні. Фонд демократичні ініціативи. 2021. URL: https://www.radiosvoboda.org/a/genderna-sytuatsiyav-ukraini-voennoho-chasu/32696907.html
13. Матохнюк Л. О. Особливості задоволеності партнерів шлюбом: чинники, виклики та перспективи. *Перспективи та інновації науки*. 2025. № 2(48). С. 1618-1627. https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-2(48)-1618-16263
14. Матохнюк Л., Швець В. Розуміння власної гендерної ідентичності сучасними підлітками. *Psychology Travelogs.* 2025. *№* 1. С. 16–27. https://doi.org/10.31891/PT-2025-1-2
15. Петренко О. Практико-орієнтовані методи навчання у викладанні курсу «Гендерна психологія» у професійній підготовці магістрів-психологів. *Психологія: реальність і перспективи : зб. наук. праць*. 2026. Вип. 22. С. 45–52.
16. Пилипенко В. В. Гендерні стереотипи та ключові аспекти «жіночого питання» у сферах захисту інтересів держави. *Теорія та історія держави і права. Філософія права*. 2025. № 2. С. 40-5. DOI: 10.36695/2219-5521.2.2025.5
17. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 08.09.2005 № 2866-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15/ed20241219#Text
18. Про схвалення Державної стратегії забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2030 року та затвердження операційного плану з її реалізації на 2022-2024 роки: розпорядження Кабінету Міністрів України від 12.08.2022 № 752-р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/752-2022-%D1%80#Text
19. Романишина Л., Поліщук О., Тафінцева С. Формування гендерної культури майбутніх офіцерів-прикордонників на засадах принципу диференціації. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2026. № 2. (148). С. 177-189. DOI: 10.24139/2312-5993/2026.02/177-189
20. Романишина Л., Поліщук О., Тафінцева С. Гендерна культура в системі професійної підготовки прикордонників ЄС: досвід агенції Frontex. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології.* 2025. № 6 (146). С. 498-508. DOI 10.24139/2312-5993/2025.06/498-508
21. Сащенко М. І. Деякі питання впливу гендерних стереотипів на реалізацію принципу рівності в Україні. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Право. 2025. Вип. 89, ч. 1. С. 169–175.
22. Ткалич М. Г., Зінченко Т. П., Касьян А. П. Гендерна ідентичність особистості: зміст, структура, гендерно-рольова диференціація. *Psychological journal*. Volume 6. Issue 1.

2020. С. 101-109. DOI: https://doi.org/10.31108/1.2020.6.14.
23. Тафінцева С. І. Види самостійної роботи студентів при вивченні дисципліни «Гендерна психологія». *Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору.* 2020. Т. 86. № І. С. 155-161. DOI: https://doi.org/10.38014/osvita.2020.86.27
24. Тафінцева С. І. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до соціалізації учнів на засадах гендерного підходу : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Хмельниц. гуманітар.-пед. акад. Хмельницький, 2016. 248 с.
25. Тафінцева С. І. Форми організації навчання студентів під час вивчення освітнього компоненту «Гендерна психологія». *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Психологія*. 2022. № 3 (52). С. 155-161. DOI: https://doi.org/10.32689/maup.psych.2021.3.22
26. Федоровська Н. Гендерна рівність в органах національної поліції. Психологічні та педагогічні проблеми професійної освіти та патріотичного виховання персоналу системи МВС України. Харків, 2020. С. 177-180.
27. Чіп Р. С. Становлення гендерної ідентичності старших підлітків у ціннісному вимірі особистості. *Humanitarium. Психологія*. Том. 43. Вип. 1. Переяслав-Хмельницький, 2019. С. 151-161. http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/175175.
28. Шлянчак С. О., Шлянчак А. В., Тінін Д. Г. Сучасна проблематика гендерної психології та гендерної ідентичності в період статевої зрілості індивіда. *Наукові записки. Серія : Педагогічні науки*. 2023. № 210. С. 192-199. https://doi.org/10.36550/2415-7988-2023-1-210-192-199
29. European Union. Country gender profile Ukraine. Eu 4 Gender Equality Reform Helpdesk 2023: July 2023. URL: https://euneighbourseast.eu/wp-content/uploads/2023/09/eu4genderhelpdesk_ukrainegenderprofile_2023-cgp_v3.pdf
30. World Economic Forum. Global Gender Gap Report 2024. Cologny: WEF, 2024. Available at: https://www.weforum.org/publications/global-gender-gap-report-2024/

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Бібліотека Інституту соціальної та політичної психології НАПН України: http://ispp.org.ua/biblioteka.htm
2. Бібліотека психологічної літератури: http://psylib.kiev.ua/
3. Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В. О. Сухомлинського http://dnpb.gov.ua/ua/
4. Психологічна бібліотека Київського Фонду сприяння розвитку психічної культури. Даний ресурс містить максимально широкий спектр ключових текстів з психології, психогігієни, філософії, релігії, культурології та ін. – URL: http : //psylib.kiev.ua/
5. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: http://www.nbuv. gov.ua/
6. Наукова бібліотека національного педагогічного університету ім.М.П.Драгоманова: http://hklib.npu.edu.ua/
7. Національний репозитарій академічних текстів. URL: https://nrat.ukrintei.ua/
8. Науковий журнал «Психологічний часопис» Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України http://www.apsijournal.com/index.php/psyjournal/abou
9. Портал професійних психологів України «У психолога»: http://upsihologa. com.ua/
10. Психологічна бібліотека Псі-фактор: http://psyfactor.org
11. Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека. URL: http://www.ounb.km.ua/
12. Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова. URL: http://www.univer.km.ua/

Освітні курси

1. HELP Доступ жінок до правосуддя. Протидія торгівлі людьми. Онлайн-курс на платформі офіс Ради Європи в Україні. URL: https://www.coe.int/uk/web/kyiv/help-

access-to-justice-for-women?fbclid=IwAR0jNAtAV4aLeOI8hm3Ro1StW8xsL2L-mCNHZNbDDsfhwarkZTDGzSbPzi4

2. Гендер в деталях. Онлайн-курс на платформі Прометеус. URL: https://genderindetail.org.ua/

3. Гендерна парадигма освітнього простору. Фейсбук-спільнота. URL: https://www.facebook.com/groups/688377077929401

4. Гендерна рівність та протидія сексуальним домаганням у військовій сфері. Онлайн-курс на платформі Прометеус. URL: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/gender-equality-anti-harassment-military/

5. Гендерний інформаційно-аналітичний центр «Крона». URL: http://www.krona.org.ua/

6. Гендерний підхід в управлінні проєктами. Онлайн-курс на платформі Радник. URL: https://uakino.me/seriesss/detective_series/7869-misliti-yak-zlochinec-4-sezon.html

7. Гендерно орієнтоване врядування. Онлайн-курс на платформі EdEra. URL: https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5165

8. Громадська організація «Ла-Страда – Україна». URL: http://www.la-strada.org.ua

9. Жінки та чоловіки: гендер для всіх! Навчальний курс на платформа масових онлайн-курсів PROMETHEUS. URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/IRF/101/2015_T2/about

10. Кампанія «Один із п'яти». Спільнота. URL: https://www.facebook.com/%D0%9A%D0%B0%D0%BC%D0%BF%D0%B0%D0%BD%D1%96%D1%8F-%D0%9E%D0%B4%D0%B8%D0%BD-%D1%96%D0%B7-%D0%BF%D1%8F%D1%82%D0%B8-1592729837652554

11. Музей жіночої та гендерної історії. URL: https://www.genderculturecentre.org/muzey-zhinochoi-ta-gendernoi-istorii-gendermuseum/

12. Недискримінаційний підхід у навчанні. Онлайн-курс на платформі EdEra. URL: https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5149

13. Повага. Кампанія проти сексизму в українських ЗМІ та політиці. *Фейсбук*-спільнота. URL: https://www.facebook.com/povaha.org.ua

14. Прогресивні жінки. Товариство феміністок. Фейсбук-спільнота. URL: https://www.facebook.com/Progres.women

15. Протидія торгівлі людьми. Онлайн-курс на платформі EdEra. URL: https://study.ed-era.com/uk/courses/course/5154

16. Соціальний проект «Жінки – це 50 % успіху України». URL: https://50vidsotkiv.org.ua/

17. Як писати про ЛГБТ: курс для журналістів. Онлайн-курс на платформі Прометеус. URL: https://prometheus.org.ua/prometheus-free/lgbt-reporting-course/